

مدیریت

اختلالات بویایی و چشایی

دکتر رفیعه علیزاده

استادیار دانشگاه علوم پزشکی ایران

دکتر سید کامران نامروا

دانشیار دانشگاه علوم پزشکی ایران

دکتر محمد فرهادی

استاد دانشگاه علوم پزشکی ایران

سرشناسه	کامروا، کامران، ۱۳۴۳-
عنوان و نام پدیدآور	مدیریت اختلالات بویایی و چشایی/سیدکامران کامروا، رفیعہ علیزاده؛ زیر نظر محمد فرهادی.
مشخصات نشر	تهران: آناتطب، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	ص. ۵۰۶. مصور (بخشی رنگی).
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۹۲۱-۳۸-۶
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	اختلالات بویایی
موضوع	Smell disorders
موضوع	احساس -- اندامها -- فیزیولوژی
موضوع	-- PhysiologySense organs
موضوع	چشایی
موضوع	Taste
ساده افزوده	علیزاده، رفیعہ، ۱۳۶۳ -
شناسه افزوده	فرهادی، محمد، ۱۳۲۸-
رده بندی	۳۴۱RF
رده بندی دیویی	۸۷/۶۱۶
شمار کتابشناختی ملی	۵۹۷۵۷۲۱

عنوان	مدیریت اختلالات بویایی و چشایی
نویسندگان	دکتر سید کامران کامروا، دکتر رفیعہ علیزاده
تحت نظارت	دکتر محمد فرهادی
ناشر	انتشارات آناتطب
شمارگان	۱۰۰۰
سال چاپ	۱۳۹۸
نوبت چاپ	اول
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۹۲۱-۳۸-۶
قیمت	۲۰۰۰۰ تومان

این اثر مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۶۸ است انتشار و کپی برداری تمام یا قسمتی از این اثر بدون اجازه ناشر مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

پیش‌گفتار مؤلفین

انسان کامل یک آرمان است که رسیدن به آن به‌عنوان هدفی والا در نظر گرفته شده است. هر چند انسان کامل مضمونی فلسفی و عرفانی دارد، لیکن در همه فرهنگ‌ها و آیین‌ها و مذاهب و مکتب‌های فکری و فلسفی بحث انسان کامل وجود دارد. انسان سالم گاه در تعاریف به‌صورت مقدمه‌ای برای انسان کامل شرح داده شده به‌گونه‌ای که در یک تعریف متداول انسان سالم به فردی اطلاق می‌شود که بین اجزای سازمان شخصیت او وحدت و هماهنگی وجود دارد.

سازمان بهداشت جهانی (بهداشت) سلامت را اینگونه تعریف کرده است: رفاه و آسایش کامل جسمانی، روانی و اجتماعی به‌گونه‌ای که فقط نبود معلولیت و بیماری به‌عنوان سلامت تلقی نمی‌گردد ولی به هر روی بخشی از تعاریف در خصوص سلامت جنبه‌های جسمی را شامل می‌شود که شاید مهمترین آنها نقص در احساس و حواس پنجگانه است از دیرباز معلولیت‌هایی مانند نابینایی، ناشنوایی به‌عنوان مهمترین دغدغه‌های بشر لحاظ شده است و به راه‌های فراوانی برای از بین بردن اینگونه معلولیت‌ها فکر شده است. لیکن حواس دیگر انسان نیز برای درک بهتر محیط و ایجاد تعامل با افراد در جامعه ضروری به‌نظر می‌رسند.

به این سبب ما در مرکز تحقیقات گوش، گلو، بینی و سر و گردن و همچنین پژوهشکده سلامت حواس پنجگانه به‌دورت محوری در قالب هسته تحقیقات بویایی و چشایی به مسئله بویایی (حس سوم) پرداختیم که رکن، حس چهارم (چشایی) می‌تواند از دست رفتن آن در زندگی به گونه‌ای حیرت‌انگیز، تأثیرگذار باشد حسی که علاوه بر اهمیت آن در حفظ و بقا در شرایط خطرناک، منجر به تعاملات روحی، احساس و جنسی مهمی خواهد شد، که بسیاری از موارد بر سلامت روحی، روانی و شخصیتی ما تأثیرگذار است. به این سبب، این کتاب را به عنوان سرآغازی برای کشف حقیقت این حواس و نحو اثر آن بر زندگی انسان می‌نویسیم و اعتقاد داریم که دانایی و مکاشفه راه حقیقت و درستی برای سعادت است و در این راه از تمام اندیشمندان و پژوهشگران تقاضای راهنمایی، نقد و همکاری داریم.

فهرست مطالب

فصل اول: کاهش حس بویایی و چشایی: اپیدمیولوژی و تأثیر بر کیفیت زندگی.....	۱
مقدمه.....	۲
اپیدمیولوژی کاهش حس بویایی و چشایی.....	۳
کاهش حس بویایی و چشایی ناشی از افزایش سن.....	۷
تأثیر کاهش حس بویایی و چشایی بر کیفیت زندگی.....	۱۰
اثر رایحه‌های محیطی بر رفتار و سلامت.....	۱۲
منابع.....	۱۲

۱- حس بویایی

فصل دوم: آناتومی - عملکرد سیستم بویایی ۱: از حفره بینی تا بولب بویایی.....	۱۷
نکات آناتومیک.....	۱۸
مطبوع‌سازی هوا در بینی، سولات هدایتی و سیکل نازال.....	۱۸
ابعاد نوروفیزیولوژیک.....	۳۰
منابع.....	۴۶

فصل سوم: آناتومی عملکردی سیستم بویایی ۲، ارتباطات مرکزی، مسیرها و عملکرد.....	۵۵
مقدمه.....	۵۶
بخش‌های مرکزی بویایی و عملکرد آنها.....	۶۰
ساختارهای بویایی ثانویه.....	۶۷
روند پردازش بویایی.....	۷۳
منابع.....	۷۵

فصل چهارم: سیستم و مرونزال انسان.....	۸۱
آناتومی سیستم و مرونزال در انسان.....	۸۵
شواهد موجود به نفع و علیه فعال بودن ارگان و مرونزال در انسان.....	۸۹
چشم‌انداز و توصیه‌های کاربردی برای پزشکان.....	۹۷
منابع.....	۹۷

فصل پنجم: اختلالات بویایی و چشایی: ارزیابی‌های تشخیصی و بالینی.....	۱۰۳
مقدمه.....	۱۰۴
معاینه بیمار.....	۱۰۷
گرفتن شرح حال بیمار از نظر وضعیت بویایی.....	۱۰۷
گرفتن شرح حال بیمار از نظر وضعیت چشایی.....	۱۱۱
معاینه بالینی: اختلالات بویایی و چشایی.....	۱۱۱
پیگیری‌های بعدی.....	۱۱۴
منابع.....	۱۱۸

فصل ششم: بررسی اختلالات بویایی و چشایی.....	۱۲۱
تست‌های بویایی.....	۱۲۴
بررسی عملکرد چشایی.....	۱۴۹
تست‌های چشایی.....	۱۵۰
بررسی سیستم تری‌ژمینال داخل بینی.....	۱۵۵
منابع.....	۱۵۶

فصل هفتم: اختلالات بویایی سینونازال.....	۱۶۷
مقدمه و اپیدمیولوژی.....	۱۶۸
رینیت حاد ویروسی - رینوسینوزیت حاد باکتریایی.....	۱۷۳
رینیت آلرژیک.....	۱۷۸
رینیت آتروفیک.....	۱۸۴
رینوسینوزیت مزمن.....	۱۸۴
مطالعه موردی.....	۱۹۲
منابع.....	۱۹۳

فصل هشتم: اختلالات بویایی ناشی از عفونت و تروما.....	۱۹۹
اتیولوژی، میزان شیوع و پاتوفیزیولوژی.....	۲۰۰
درمان، پیش‌آگهی و گزارش‌های موردی.....	۲۱۶
نتیجه‌گیری.....	۲۲۳
منابع.....	۲۲۳

۲۳۱	فصل نهم: علل متفرقه اختلالات بویایی
۲۳۲	مقدمه
۲۳۳	مواد توکسیک و صنعتی
۲۳۶	عوامل درمانی (دارویی)
۲۳۶	اختلال ایدیوپاتیک بویایی
۲۳۸	اختلالات اندوکراین
۲۳۸	اختلالات مادرزادی بویایی
۲۴۱	علل توموری اختلال بویایی
۲۴۴	عوارض جراحی و اختلال عملکرد بویایی
۲۴۷	سندرم شکاف بویایی
۲۴۹	منابع

۲۵۳	فصل دهم: عملکرد حس - شیمیایی در نوزادان و کودکان
۲۵۴	تکامل عملکرد حسی - شیمیایی
۲۵۹	اهمیت درک حس - شیمیایی در دوران شیرخوارگی و کودکی
۲۶۱	ارزیابی عملکرد بویایی و تشای در نوزادان و شیرخواران
۲۶۲	ارزیابی عملکرد بویایی و چشایی در کودکان: سنین مدرسه
۲۷۳	منابع

۲۷۷	فصل یازدهم: بیماری‌های نورولوژی و اختلالات بویایی
۲۷۸	کاهش بویایی در اختلالات نورودژنراتیو
۲۹۱	سایر بیماری‌های نورودژنراتیو
۲۹۶	منابع

۳۰۳	فصل دوازدهم: اختلالات بالینی سیستم تری‌ژمینال
۳۰۴	مقدمه
۳۰۶	نورواناتومی سیستم تری‌ژمینال
۳۱۰	پاسخ سیستم تری‌ژمینال به محرک‌های فیزیکی و شیمیایی
۳۲۴	نتیجه‌گیری
۳۲۵	منابع

۲- حس چشایی

۳۳۱	فصل سیزدهم: آناتومی سیستم چشایی: از پایلاهای چشایی تا کورتکس چشایی
۳۳۲	ویژگی‌های عمومی حس چشایی
۳۳۳	درک چشایی
۳۴۳	اعصاب چشایی محیطی
۳۴۳	مسیر اعصاب چشایی
۳۵۵	کورتکس چشایی در پرمات‌های پست‌تر از انسان
۳۵۹	کورتکس چشایی در انسان
۳۶۲	منابع

۳۶۷	فصل چهاردهم: ارزیابی چشایی
۳۶۸	نکات کلی دربارهٔ ارزیابی چشایی
۳۷۲	تست‌های چشایی
۳۷۲	تست‌های چشایی ساجکتیو (سایک فیزیک)
۳۸۱	ارزیابی آبجکتیو چشایی
۳۸۴	گزارش‌های موردی
۳۸۷	منابع

۳۹۳	فصل پانزدهم: اختلالات چشایی
۳۹۴	مقدمه
۳۹۵	یافته‌های بالینی رایج
۳۹۶	تقسیم‌بندی اختلالات چشایی
۳۹۹	پاتوفیزیولوژی اختلالات چشایی
۳۹۹	اتیولوژی اختلالات چشایی
۴۰۶	تشخیص اختلالات چشایی
۴۰۶	درمان اختلالات چشایی
۴۰۷	منابع

۴۱۵	فصل شانزدهم: سندرم سوزش دهان و اختلالات کیفی چشایی و بویایی
۴۱۶	سندرم سوزش دهان
۴۲۰	اختلالات کیفی چشایی: دیسگوسی

اختلالات کیفی چشایی: پاروسمی و فانتوسمی.....	۴۲۱
منابع.....	۴۲۳

فصل هفدهم: تصویربرداری در اختلال عملکرد کموسنسوری.....	۴۲۹
تکنیک تصویربرداری.....	۴۳۰
تصویربرداری از سیستم بویایی.....	۴۳۸
تصویربرداری از عصب تری ژمینال.....	۴۴۳
تصویربرداری چشایی.....	۴۴۷
نتیجه گیری.....	۴۴۸
منابع.....	۴۴۹

فصل هجدهم: ارائه پزشکی قانونی درباره اختلالات بویایی و چشایی.....	۴۵۱
مقدمه.....	۴۵۲
ارائه نظر تخصصی.....	۴۵۲
نظر پزشکی قانونی درباره اختلالات بویایی.....	۴۵۴
نکاتی درباره معاینه بیماران مبتلا به اختلالات چشایی.....	۴۶۳
مطالعات موردی.....	۴۶۴
منابع.....	۴۶۷

فصل نوزدهم: درک طعم: تعامل بین حواس شیمیایی.....	۴۷۱
مقدمه.....	۴۷۲
درک طعم.....	۴۷۳
نتیجه گیری.....	۴۸۲
منابع.....	۴۸۲